

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster och lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster och lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet (RP 69/2020 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Anne Rothovius, arbets- och näringsministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Statistikcentralen
- Statskontoret
- Skatteförvaltningen
- Birkalands arbets- och näringsbyrå
- Energimyndigheten
- Innovationsfinansieringsverket Business Finland
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland
- Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet
- Finnvera Abp
- Finlands näringsliv rf
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster och lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet ändras.

Avsikten med propositionen är att förbättra den kunskapsbaserade ledningen så att kundinformationssystemet för företagstjänster utvidgas med uppgifter om företagsstöd som beviljats av staten.

Betänkande EkUB 23/2020 rd

Statliga myndigheter samt sammanslutningar och stiftelser som beviljar stöd för deras räkning ska enligt lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster vara skyldiga att i kundinformationssystemet för företagstjänster registrera uppgifter om vissa i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avsedda statliga stöd som de beviljat och betalat. Skyldigheten gäller inte primärproduktion inom jord- och skogsbruket eller fiskerinäring. I lagen föreskrivs det också om stödmyndighetens rätt att lämna ut uppgifter om företagsstöd till en annan stödmyndighet oberoende av sekretessbestämmelserna. Arbets- och näringsministeriet ska vara skyldigt att till Europeiska kommissionen till den del det är behövt för att fullgöra den skyldighet att offentliggöra uppgifter och att iaktta den öppenhet som ingår i EU:s bestämmelser om statligt stöd lämna ut uppgifter om beviljande av stöd som omfattas av skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet och som registrerats i kundinformationssystemet för företagstjänster. Dessutom får uppgifter lämnas ut till Statistikcentralen för att upprätta statistik.

I lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet tas det in en informativ hänvisning till stödmyndighetens skyldighet att i kundinformationssystemet för företagstjänster registrera uppgifter om de statliga stöden i fråga.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 april 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Det viktigaste innehållet i propositionen. I och med den föreslagna lagstiftningen åläggs de statliga myndigheterna och de sammanslutningar och stiftelser som beviljar stöd för deras räkning att registrera uppgifter om beviljade och betalda statliga stöd i kundinformationssystemet för företagstjänster. Det föreskrivas också om stödmyndighetens rätt att lämna ut uppgifter om företagsstöd till en annan stödmyndighet trots sekretessbestämmelserna. Till följd av den nya regleringen kommer de stöduppgifter som hänför sig till företagstjänsterna att finnas centraliserade i det kundinformationssystem som ägs av arbets- och näringsministeriet.

Enligt de sakkunnigyttranden som ekonomiutskottet fått förbättrar lagförslaget sammanvändningen av uppgifter och kunskapsledningen, insynen i stödsystemen och bedömningen av stödets genomslag genom att man främjar tillgången till aktuell och korrekt information om beviljade och betalda stöd. Lagförslaget minskar både myndigheternas och företagets administrativa börda.

Reglerna om statligt stöd. Den internationellt sett allmänt vedertagna utgångspunkten för bestämmelserna om statligt stöd (OECD, EU, nationell lagstiftning) är att den offentliga ekonomin inte ska användas för att stödja företagsverksamhet. Det finns dock flera undantag från denna grundläggande princip, av vilka en del är permanenta eller trots sin tekniska tidsbundenhet i själva verket permanenta. Under de exceptionella förhållanden som nu råder har det dessutom ansetts motiverat att justera denna huvudregel i syfte att lindra de ekonomiska konsekvenserna av viruspandemin: EU-kommissionen har velat möjliggöra särskilt stöd som påskyndar forskning, testning och tillverkning av covid-19-relaterade produkter, bevarar arbetstillfällena och fortsättningsvis stödjer ekonomin under den pågående krisen.

Betänkande EkUB 23/2020 rd

Det lättaste sättet att iaktta EU:s regler om statligt stöd är att bevilja stöd på basis av regeln om stöd av mindre betydelse, det vill säga de minimis-stöd (kommissionens förordning 1407/2013). Stöd som kumuleras till ett belopp på högst 200 000 euro och som beviljas ett företag under tre på varandra följande beskattningsår har ansetts vara av så ringa betydelse att det inte behöver anmälas på förhand till kommissionen. Stödet kan i princip vara avsett för vilka som helst av företagets kostnader, förutsatt att det totala beloppet av stöd av mindre betydelse som företaget får från olika källor inte överstiger maximibeloppet.

Den föreslagna anmälningsskyldigheten enligt bestämmelserna gäller endast statliga myndigheter eller aktörer som beviljar stöd för deras räkning. Även om lagförslaget utvidgar omfattningen av rapporteringen om stöd av mindre betydelse (de minimis), kommer det inte heller efter ändringarna att bildas något riksomfattande register över stöd av mindre betydelse. För närvarande finns det ännu ingen automatiserad möjlighet att förmedla stöduppgifter mellan stödmyndigheterna. Enbart det föreliggande lagstiftningsförslaget är inte nog för att lösa problemet. På basis av expertyttrandena fäster ekonomiutskottet särskild uppmärksamhet vid att skyldigheten i fortsättningen bör utvidgas till att gälla även kommunerna.

Ett sådant register över stöd som beviljats endast av staten uppfyller således inte det krav på ett centralt register över stöd av mindre betydelse som avses i artikel 6.2 i kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse (EU nr 1407/2013). Enligt propositionen befriar det register som ska inrättas således inte myndigheterna från att före varje beslut om beviljande av stöd av mindre betydelse ytterligare göra förfrågningar om företagets kumulerade stöd. Ekonomiutskottet påpekar att den nytta som beskrivs i propositionen uppnås till fullo först när det centraliserade registret fungerar i enlighet med kommissionens krav.

Med beaktande av att reglerna om statligt stöd är tillämpliga på unionsnivå i alla medlemsstater och att stödmottagarna också kan bedriva gränsöverskridande verksamhet, anser ekonomiutskottet att det är viktigt att gränssnitten mellan sådana datalager som nu är aktuella utvecklas också till motsvarande nationella system i andra medlemsstater, så att informationen om stöd som erhållits från olika medlemsstater finns tillgänglig i rätt tid bland annat för de minimis-övervakning.

Datasäkerhet och dataskydd. Med tanke på de registrerade aktörernas rättssäkerhet är det nödvändigt att de tekniska systemlösningarna kan garantera att den information som ställs till förfogande för en stor mängd myndigheter har rätt innehåll och är aktuell. Systemet ska möjliggöra snabb korrigering av felaktiga uppgifter och producera logguppgifter om vidtagna åtgärder. Även om det är uppgifter om företag och inte personer som registreras i systemet, ska också skyddet för personuppgifter eller känsliga uppgifter säkerställas.

Effektivare tjänster. Då en gemensam databas sammanställer alla klient- och händelseuppgifter, antas den minska det nuvarande problemet med att företagen delvis tillhandahålls överlappande tjänster. Den gemensamma databasen för företagsstöd möjliggör också på ett nytt sätt nätverksbaserad verksamhet inom företagstjänsterna; förutsättningarna för företagets tillväxt och lönsamhet stöds med beaktande av myndigheternas olika resurser och befogenheter.

Företagsstödens genomslag. Ekonomiutskottet påpekar att ett centralt mål med den föreslagna lagstiftningen är att säkerställa stödets effektivitet och en ändamålsenlig användning av offentli-

Betänkande EkUB 23/2020 rd

ga medel. I anslutning till detta är det viktigt att det statistiska materialet om företagsstöden finns tillgängligt för forskare på ett smidigt sätt. Ekonomiutskottet anser det vara utrett att propositionen förbättrar insynen i stödsystemet och bedömningen och uppföljningen av stödets effekter.

Ekonomiutskottet tillstyrker att lagstiftningen enligt propositionen godkänns utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 69/220 rd utan ändringar.

Helsingfors 24.9.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juhana Vartiainen saml
vice ordförande Hanna Kosonen cent
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Pia Kauma saml
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Minna Reijonen saf
medlem Veikko Vallin saf
medlem Tuula Väättäinen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Olli Immonen saf
ersättare Hilikka Kemppe cent
ersättare Raimo Piirainen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.